

■ **Celestynów: Odwiedzajmy torfowisko**

Suchą stopą po błocie

Bagno Całowanie to przyrodnicza perła

fot. Przemek Skórzek

Otwarcie drogi i ścieżki przyrodniczej uświetnił występ zespołu Podbielanki

Zniszczone od dawna kładki na ścieżce przyrodniczej 13 Błota Stóp, na terenie Bagna Całowanie, doczekały się remontu. Lepiej prezentuje się także wieża widokowa, a dobry dojazd zapewnia nowa droga

Czy wiecie, że Bagno Całowanie jest największym torfowiskiem niskim na Mazowszu? Liczy 15 kilometrów długości i jest na trzy kilometry szerokie. Te mokradła są ważną ostoją ptaków (ponad 145 gatunków), żyją tam również bobry, dziki i łosie. To także dom dla niemal 700 gatunków roślin, w tym 33 są pod ochroną. Największy skarb to niepozorna brzoza niska, będąca reliktywnym gatunkiem glacialnym (oznacza to, że dotarła tu wraz z lodowcami). Jest zagrożona i włączona do Polskiej Czerwonej Księgi Roślin. Na terenie torfowiska znajduje się też wydma Pękatka ze stanowiskiem archeologicznym, na której odkryto liczne ślady pobytu łowców renife-

rów sprzed 13 tysięcy lat. Bagno jest włączone do sieci europejskich obszarów chronionych Natura 2000.

Cuda z Całowania możemy podziwiać podczas spacerów po ścieżce przyrodniczej 13 Błota Stóp przygotowanej przez Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych. Ma ona długość ponad czterech kilometrów, w części prowadzi po kładkach, które były bardzo zdewastowane, ale właśnie otwarto je po remoncie. Trasy odchodzą na północ i południe od ośmiometrowej wieży widokowej znajdującej się we wsi Podbiel w gminie Celestynów. Dojeżdża się do niej tzw. bobrową drogą, która także doczekała się remontu. Zamiast błotnistych kolein mamy teraz solidną, utwardzoną tłuczniem drogę z zabezpieczonymi przed bobrami nasypami i odwadniającym rowem wzdłuż. Wygody kończą się niestety przy łowiskach i granicy z gminą Karczew. Jeśli ta ostatnia zadba o swój odcinek, wsie Całowanie i Podbiel zyskają wspaniałe połączenie. pds